

פרוטוקול מס' 143

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
יום שני, י"ז בחשוון התשנ"ח (17 בנובמבר 1997), שעה 12:00

נכחו:

חברי הוועדה: מיכה גולדמן - מ"מ היו"ר
בני אלון
עמנואל זיסמן
ניסים זילי

מחמנים: עו"ד דניאל סלומון
דורה שוורץ
טלי שטיין
רפ"ק חיים גמליאל
נתן סמוך
צבי לידר

- משרד הפנים
- משרד הפנים
- משרד המשפטים
- מחלקת החקירות, המשרד לביטחון פנים
- משרד הבריאות
- רשות השידור

יועצת משפטית: מירי פרנקל-שור

מנהלת הוועדה: יפה שפירא

קצרנית: סיגל גורדון

סדר-היום:

1. הצעת חוק איסור מסירת שם נפטר, התשנ"ז - 1996, של חבר הכנסת ניסים זילי.
2. הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם) (תיקון מס' 15) (פטירה או התפטרות של ראש רשות), התשנ"ז - 1997, של חבר הכנסת יוסי כץ (תתקכ"ז) - דיון בבקשה להחזיר את הצעת החוק מהמליאה לדיון מחדש בוועדה.

הצעת חוק איסור מסירת שם נפטר, התשנ"ז - 1996, של חה"כ נסים זילי

מ"מ היו"ר מיכה גולדמן:

אני פותח את הישיבה בנושא הצעת חוק איסור מסירת שם נפטר, של חבר הכנסת נסים זילי. אני מבקש ממציע החוק להציג את החוק.

נסים זילי:

אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה שהצעת החוק עברה בקריאה טרומית בכנסת והיא מתייחסת למצב עדין ורגיש מאוד, שכל אחד מאיתנו נתקל בו. כאשר בן משפחה נפטר, מבלי שנדע כיצד, זורמים סלפונים רבים של גורמים שונים לבית הנפטר, החל ממצבות, חברות אמבולנס, פרחים ומציעים שונים. מתברר שיש סיכומים בין אנשים שיודעים על שם נפטר בתוקף תפקידם, החל ממערכת בתי החולים לחברות שונות ויזמים שונים שהם קשורים אליהם, מוסרים להם את שם הנפטר וכתובתו. פתאום, הרגע הכואב ביותר בחיי המשפחה הופך למצב בלתי נסבל. עקבנו אחר התקשורת, וראינו משפחות שתארו מצבים מביכים וקשים.

אני חושב, שבחקיקה צריכים לאסור על כך, שמי שיודע על שם של נפטר בתוקף תפקידו לא יוכל להעביר אותו לגורם אחר בלי הסכמת המשפחה. אני מתכוון לגורמים המסחריים שממסחרים את המוות, את היגון, את הכאב ואת הסבל של המשפחה. יש כאן ניצול מצב נפשי של משפחה ברגעים קשים. מאחר וההצעה עברה פה אחד בכל חלקי הבית, אינני רואה סיבה שמישהו יתנגד.

טלי שטיין:

הממשלה התנגדה להצעת החוק, לא משום שהמטרה לא ראויה, המטרה בהחלט ראויה, אבל נדמה לנו שכל הנושא כבר מוסדר בחוק זכויות החולה, ובחוק הגנת הפרטיות. סעיף 19א' בחוק זכויות החולה אומר כך: "...לעובד מוסד רפואי, שמור בסוד כל מידע הנוגע למטופל שהגיע אליו תוך מילוי תפקידם ובמהלך עבודתם". יש סייגים לענין זה.

אנחנו סבורים שחוק הגנת הפרטיות בתוספת חוק זכויות החולה מספק פתרון הולם.

מירי פרנקל-שור:

חבר הכנסת זילי אמנם צימצם את הצעתו לדבר ספציפי מאוד וחשבנו שיש מקום לפתוח את הדיון על כל גדותיו. יש בעיה במסירת שם נפטר לפרסום.

עמנואל זיסמן:

נתקלתי בתופעה הזאת מספר פעמים, לאחרונה זה קרה לאחר הרצח המתועב של שתי הנערות בכפר אדומים. שמעתי דברים מחרידים. שמעתי את אביה של אחת הנערות אשר במשך שעות לא ידע על התעלומה שסביב הנושא והוא שמע על כך מהטלויזיה. לדעתי, צריך למצוא את הדרך הנאותה. אמנם, חבר הכנסת זילי התייחס לדבר ברור מאוד ומוגדר שמקיף אנשים רבים, אבל אי אפשר שלא להתייחס גם לענין הזה. מדובר על הסכמה למסור פרטים, על רגישות המשפחה. יכול להיות שהתשובה ששמענו ממשרד המשפטים מכסה זאת, אני סומך על הדברים שנאמרו אבל הייתי רוצה לבדוק זאת, באיזה מידה אפשר ליישם את החוק בנושא, אולי צריך תיקון נוסף בחוק.

הסיטואציה השניה כפי שהועלתה, מביכה מאוד, מטרידה ופוגעת.

צבי לידר:

באופן אישי, סבלתי מאותה תופעה שדיבר עליה חבר הכנסת זילי כאשר נפטר לי קרוב משפחה. משמעות החוק נהדרת, אבל אם מדובר בנושא של פרסום, יש להזהיר את חברי הוועדה מפני מה שאנחנו חושבים שזה יהווה פגיעה חמורה בחופש העיתונות.

היו"ר מיכה גולדמן:

לא נכנס לזה. לא נרחיב את החוק של חבר הכנסת נסים זוילי. אני שייך לאלה שחושב שצריך ללכת בנושא הזה כבית הלל ולא בית שמאי. מקובלים עלי הדברים שאתה אומר ואני בסוח שחבר הכנסת זיסמן יצטרף אלי.

צבי לידר:

הנושא מוסדר, לדוגמה, עם צה"ל יש לנו הסכם נוקשה מאוד. עם המשטרה יש לנו הסדר בנושא תאונות דרכים, בנושא פיגועים. אנחנו לא מפרסמים שם אלא אם כן אנחנו מקבלים אותו מהמשטרה. יש תקלות, אבל זה יוצא מן הכלל ובגלל זה, לעשות חקיקה גורפת שתפגע בחופש העיתונות, אני חושב שאין לזה מקום.

נסים זוילי:

אני מדבר על השעה הראשונה לאחר שמישהו נפטר וכבר הבית מוצף סלפונים. זאת אומרת, מישהו בצורה מתוכננת ובהסכמים מסחריים מעביר מידע על שמות נפטרים.

דניאל סלומון:

הבעיה היא באיתור הגורם המדליף.

נסים זוילי:

אתם רוצים שנוסיף ענישה, נוסיף ענישה. העובדה היא, שהמצב הקיים לא נמנע ולא מסופל. אלפי משפחות מוטרדות מפניה של גורמים שונים בעקבות מות יקיריהם, באותה שעה ובאותו יום ולא בעקבות פרסום בעתונות. המשמעות היא, או שהחוק לא ברור מספיק או שהוא לא מיושם. בגלל שהוא נכלל בחוק הגנת הפרטיות והוא לא זוכה להבלטה נפרדת, לדעתי הוא נבלע ולא מסופל.

חיים גמליאל:

קיבלנו לעיוננו את הצעת החוק של חבר הכנסת נסים זוילי ואין לנו התנגדות להצעה.

מירי פרנקל שור:

מבחינה חוקית אנו סבורים שהכל מוסדר בחוק. השאלה היא מדוע זה לא נאכף? המשטרה צריכה להגיב בענין.

סלי שטיין:

הצעת החוק בעייתית מהסיבה שבן משפחה לא יכול לקבל באופן אוטומטי את כל האינפורמציה הרפואית. גם מבחינה חוקית, לא ברור שזה אפשרי בכלל.

נסים זוילי:

אני רוצה להבהיר שההצעה לא מתייחסת למצבו של האדם. אני לא מבקש שיבהירו למשפחה אם המת נפטר מדלקת ריאות או שהוא היה חולה במחלה אחרת. אותי לא מענין פרט המחלה.

עמנואל זיסמן:

אני מציע לא להחליט כעת. אם אני מבין נכון את חבר הכנסת נסים זוילי, הוא רוצה להשיג מטרה מסוימת.

היו"ר מיכה גולדמן:

הצעת החוק עוזרת לו להשיג את המטרה ויש בזה הרבה היגיון.

נסים זילי:

הענין לא מטופל היום, הוא נבלע בתוך הצעת חוק כוללנית שלא מבליטה את המצב הזה. לכן, אני חושב שיש לתת יחודיות למצבים הללו.

מירי פרנקל-שור:

אני חושבת שהבעיה היא בעיה שמחריפה ולא בעיה שהנושא לא מוסדר בחקיקה. שנית, אני מתנגדת באופן עקרוני להעביר סתם הצעות חוק לקריאה ראשונה. יש כאן דבר שצריך לעבד, הזמן העיקרי בהכנת הצעת חוק הוא בין קריאה סרומית לקריאה ראשונה.

היו"ר מיכה גולדמן:

מאתר ואני לא רוצה שהענין הזה ימשך זמן רב, אני מציע, שעד יום שלישי בשבוע הבא, אם למשרד המשפטים יש הערות והם רוצים להכניס תוספת, ואם היועצת המשפטית שלנו בוועדה מוכנה להוסיף נייר, אני מבקש שייצא היום מכתב ממשטרת ישראל, מאגף החקירות, שתהיה התייחסות - מדוע ולמה אין אכיפה. זאת השאלה שהיתה צריכה להישאל המשטרה, ולא האם החוק מקובל על המשטרה.

אני מבקש ממך אדוני, מר חיים גמליאל, תראה כאילו כבר קיבלת את המכתב ותכתוב את הערותיך לקראת הישיבה בשבוע הבא, כדי שתוכל להגיע מוכן לישיבה הבאה. תודה.

הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם) (תיקון מס' 15)
(פטירה או התפטרות של ראש רשות), התשנ"ז - 1997, של חה"כ יוסי כץ (תתקכ"ז)
- דיון בבקשה להחזיר את הצעת החוק מהמליאה לדיון מחדש בוועדה.

היו"ר מיכה גולדמן:

הוועדה רוצה לבקש להחזיר מהמליאה את הצעת חוק הרשויות המקומיות, בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם, של חבר הכנסת יוסי כץ, לדיון מחדש בוועדה.

מירי פרנקל-שור:

על פי סעיף 24 לתקנון, צריכה להתקבל החלטה בוועדה להחזיר את ההצעה לדיון מחדש בוועדה.

בני אלון:

אני לא מתנגד.

היו"ר מיכה גולדמן:

אם אין התנגדות, נודיע למליאת הכנסת שאנו מבקשים להחזיר את הצעת חוק הרשויות המקומיות, בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם, של חבר יוסי כץ לוועדה. אנחנו מאשרים לדון בהצעת החוק מחדש בוועדה.

תודה, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:10.